

PACKED

Expertisecentrum Digitaal Erfgoed

BEKNOPT JAARVERSLAG 2015

PACKED vzw - Expertisecentrum Digitaal Erfgoed
Delaunoystraat 58 bus 23
1080 Brussel
België
E: info@packed.be
T: ++32 (0)2 217 14 05
M: ++32 (0)486 67 36 07

Inhoudsopgave

INLEIDING.....	3
1. ORGANISATIE EN ACTIVITEITEN	4
2. ENKELE CIJFERS TER VERGELIJKING	8
3. CONCLUSIE	13
3.1. <i>Inhoudelijke doelstellingen bereikt</i>	13
3.2. <i>Inkrimping personeelsploeg</i>	13
3.3. <i>Toenemende druk</i>	13
3.4. <i>Gezond financieel beheer</i>	14
3.5. <i>Onzekere financiële toekomst</i>	14
3.6. <i>Noodzaak aan een digitale strategie en infrastructuur</i>	15

INLEIDING

Het voorliggende verslag is het beknopte jaarverslag van PACKED vzw voor het werkingsjaar 2015, het vierde jaar uit de beleidsperiode 2012-2016 waarvoor een werkingssubsidie door de Vlaamse overheid aan PACKED vzw werd toegekend als expertisecentrum digitaal erfgoed.

1. ORGANISATIE EN ACTIVITEITEN

Bestuursorganen

Na het aantrekken van twee nieuwe bestuurders in 2014, bleef de samenstelling van het bestuur van PACKED vzw stabiel in 2015. Eind 2015 gaf Saskia Scheltjens haar bestuursmandaat terug omwille van haar jobwissel van UGent naar het Rijksmuseum Amsterdam. Haar vertrek en vervanging worden echter pas geformaliseerd in 2016. In 2015 waren er vijf bijeenkomsten van de Raad van Bestuur en een bijeenkomst van de Algemene vergadering.

Personeelsploeg

Eind 2014 gingen Noortje Verbeke en Loes Nijsmans uit dienst bij PACKED vzw. Ze werden vanaf 2015 door VIAA in dienst genomen. In januari 2015 startte zakelijk coördinator Annelies Van den Berghe, de eerste maanden nog halftijds maar vanaf 1 april voltijds. ICT-medewerker Joris Janssens verliet de organisatie op 13 maart 2015 en werd op 1 april vervangen door Pieter De Praetere. De rest van het jaar bleef de personeelsploeg stabiel.

In 2015 telde PACKED vzw in totaal 8,2 voltijdse eenheden (VTE), terwijl dit in 2014 9,75 VTE was. De belangrijkste verklaring van deze inkrimping is het overnemen door VIAA van de projectmedewerkers Noortje Verbeke en Loes Nijsmans die voordien onder contract van PACKED vzw voor VIAA werkten.

PACKED vzw heeft aandacht voor een maatschappelijk en cultureel diverse samenstelling van haar personeelsploeg. Het aantal vrouwelijke VTE's is in 2015 verder gestegen en was in 2015 hoger dan het aantal mannelijke VTE's. Het PACKED-team heeft ook nog steeds een internationale samenstelling: in 2015 waren vier nationaliteiten vertegenwoordigd onder de personeelsleden (de Belgische, Russische, Franse en Zweedse nationaliteit). De PACKED-medewerkers zijn nog steeds hooggeschoold; ze hebben allemaal minstens één universitair diploma.

Ondanks de inkrimping van het personeelsbestand (van 9,75 VTE in 2014 tot 8,2 VTE in 2015)¹ hebben we ervoor geopteerd om de functie van zakelijk coördinator, die in 2014 werd gecreëerd, te behouden. De belangrijkste reden hiervoor is dat de financiering van PACKED vzw door de aanvullende middelen sinds enkele jaren veel complexer is geworden, en de verantwoording ervan (zeker van Europese subsidies) meer tijd en gespecialiseerde kennis vereist.

Projecten

In 2015 waren de belangrijke projecten van PACKED vzw:

- *Erfgoedzorg in de kunstensector / TRACKS*: dit omvat de verdere uitbouw en onderhoud van de *Toolbox en Richtlijnen voor Archief- en Collectiezorg in de Kunstensector (TRACKS)*, de uitvoering van pilootprojecten, de organisatie van een publieksevenement en verschillende vormingsactiviteiten;
- het vervolgtraject *Persistente identificatie* met drie deelprojecten (*Hoe word ik een data-uitgever?*, *Event-based objectbeschrijvingen* en *Linked Open Data publicatie met Wikidata*);
- de samenwerking met iMAL, met een de organisatie van de tentoonstelling *Welcome to the future!*, de workshop *Media Archeology in Practice* en het symposium

---

¹ Volgens de sociale balans was dit 9 VTE in 2014 en 8,3 TVE in 2015, maar deze cijfers stroken niet met de werkelijkheid. De gebruikte cijfers zijn een eigen berekening.

Preservation and public access to born digital arts en de lezing *From the CD-Rom revolution to the future of electronic publishing*;

- de samenwerking met VIAA, met o.a. de medewerking aan het digitaliseringsproject *Nieuws van de Grootte Oorlog*, de inventarisatie van het audiovisueel erfgoed uit de podiumkunsten- en muzieksector en de workshop *Kwaliteitscontrole met QCTools*;
- de Europese projecten *PREFORMA*, *EuropeanaSpace* en *ATHENAPlus* (alsook de administratieve afhandeling van het project *Digitising Contemporary Art*).

Het raakvlak van de werking van PACKED vzw met het domein van het onroerend erfgoed dat in 2014 ontstond is behouden, zij het minder uitgebreid. PACKED vzw was nog steeds een belangrijke partner in het project *MEDEA, An online platform for the reporting, recording and virtual storage of archaeological metal-detecting finds from Flanders*. Net als in 2014 werd een aantal vooropgestelde activiteiten vervangen door nieuwe (onvoorziene) projecten die het resultaat waren van bv. loketvragen, projectvoorstellen, en uitnodigingen. Het totale aantal projecten liep verder op van een 12-tal tot een 15-tal projecten.

Men weet PACKED vzw als expertisecentrum digitaal erfgoed nog steeds goed te vinden bij samenwerkingen of projecten in diverse sectoren waarbij vragen rond digitalisering opduikt. Ook de vragen naar o.a. advies en ondersteuning stijgen nog steeds. In 2015 stegen de loketvragen verder tot ongeveer 150 (tegenover ongeveer 115 in 2014). De loketvragen blijven dus sterk mee de activiteiten van PACKED vzw bepalen; slechts zeer uitzonderlijk werd een vergoeding voor ondersteuning gevraagd – wanneer de vraag de basisdienstverlening oversteeg die we gratis kunnen leveren.

PACKED vzw was in 2015 betrokken in drie Europese projecten, die al in 2013 of 2014 werden opgestart: *ATHENAPlus*, *PREFORMA* en *EuropeanaSpace*. Ook de administratieve afhandeling van *Linked Heritage* en vooral *Digitising Contemporary Art*, dat reeds afliep in 2013, kostte PACKED vzw als coördinator nog heel wat werktijd in 2015. Eind 2015 kwam daarbij de aankondiging van een financiële audit door de Europese Commissie over twee afgesloten projecten en één lopend project (*Linked Heritage*, *Digitising Contemporary Art* en *EuropeanaSpace*). Het vele voorbereidende werk voor deze audit, die in maart 2016 zal plaatsvinden, werd nog opgestart in 2015.

PACKED vzw was in 2015 ook betrokken bij twee aanvragen in het H2020-REFLECTIVE-6-2015 programma, die echter niet gehonoreerd werden. Dat aanvragen nu minder succesvol zijn heeft vooral te maken met de sterke concurrentie en het beperkt aantal goedgekeurde projecten die relevant zijn voor het werkveld van PACKED vzw. In 2015 werd ook de voorbereiding opgestart van een Europese projectaanvraag die in 2016 zal worden ingediend, en er werd ook de voorbereiding van een andere Europese projectaanvraag opgestart die (voorlopig?) niet werd afgewerkt.

Vorming

In 2014 was aantal vormingsactiviteiten gestegen naar 20. In 2015 steeg dit lichtjes verder en organiseerde PACKED 23 vormingsactiviteiten. Het vormingstraject *Duurzaam Digitaal Beheren* in samenwerking met FARO, kende geen vervolg. PACKED vzw organiseerde daarentegen wel enkele vormingssessies in het kader van *Erfgoedzorg in de kunstensector / TRACKS*. Ook als onderdeel van het vervolstraject *Persistente identificatie* werden er vormingsactiviteiten georganiseerd. Verder ging PACKED vzw opnieuw in op de vraag van Heemkunde Vlaanderen naar vormingssessies voor haar doelgroep. Bijna de helft van de vormingsactiviteiten is onderdeel van het Europese project *ATHENAPlus*; ze vinden grotendeels plaats buiten België.

Online aanwezigheid en adviesverlening

PACKED vzw bleef online aanwezig met verschillende platformen. Momenteel onderhoudt PACKED vzw actief de volgende online platformen en tools

- CEST – Cultureel Erfgoed Standaarden Toolbox (www.projectcest.be);
- TRACKS - Toolbox & Richtlijnen voor Archief- & Collectiezorg in de Kunstensector (www.projecttracks.be), in samenwerking met het Firmament en met actieve ondersteuning van een aantal andere organisaties;
- SCART-website over de preservering van audiovisueel erfgoed (www.scart.be);
- OpenCultuurData (opencultuurdata.be);
- Scoremodel Digitale Duurzaamheid (www.scoremodel.org), in samenwerking met Digitaal Erfgoed Nederland;
- DCA-website (www.digitisingcontemporaryart.eu) en wiki (wiki.dca-project.eu/index.php/Main_Page), ontwikkeld in het kader van het Europese project *Digitising Contemporary Art*;
- de mobiele app CityQuest (www.cityquest.be), ontwikkeld in het kader van het Europese project *ATHENAPlus*;
- PACKED-ruimte op GitHub (<https://github.com/PACKED-vzw>).

Hiernaast is er ook nog de website www.packed.be, waarop informatie is te vinden over de organisatie PACKED vzw en haar verschillende activiteiten. Hierop worden ook nieuwsberichten gepost die betrekking hebben op het brede werkveld van PACKED vzw. Voor CEST werd er, door tijdsgebrek, in 2015 (net als in 2014) minder ingezet op de uitbreiding en actualisering van standaarden en tools maar bleven wel de actualisering en uitbreiding van website nog enigszins op peil. Er werd vooral tijd geïnvesteerd in de upgrade van de onderbouw van CEST. CEST werd in de tweede helft van 2015 inhoudelijk geëvalueerd (standaarden en tools) en technisch aangepast naar een Wiki zodat deze online toolbox gebruiksvriendelijker wordt voor zowel PACKED-medewerkers als externe gebruikers. De lancering van de nieuwe versie vond plaats in februari 2016. TRACKS kende een terugval wat de publicatie van nieuwe richtlijnen en tools betreft. Dit is logisch omdat 2014 het jaar van de lancering was. SCART kende een verdere terugval wat de publicatie van nieuwe content betreft, en dat is mede te wijten aan de grote tijdsbesteding aan de samenwerking met iMAL en VIAA, onderzoek in het kader van PREFORMA en de deeltijdse dienstbetrekking van PACKED-medewerker Emanuel Lorrain. De uitbreiding van de website opencultuurdata.be viel in 2015 in belangrijke mate stil (net als in 2014). Er werden nog enkel nieuwe nieuwsberichten geplaatst, maar het opladen van nieuwe datasets stakte omdat er geen aanvoer van nieuwe datasets vanuit collectiebeherende instellingen was. In 2015 werd het Scoremodel Digitale Duurzaamheid nauwelijks verder verfijnd of aangevuld. PACKED vzw houdt ook nog de de projectwebsite en wiki online die zijn aangemaakt in het kader van het project *Digitising Contemporary Art*. Mede doordat dit project midden 2013 is beëindigd, wordt de content van deze website momenteel niet meer verder aangevuld en geactualiseerd.

De verschillende websites worden veelvuldig gebruikt. Ze hadden in 2015 samen 50.084 unieke bezoekers. In 2014 waren er dit 39.125; er is dus een stijging van 28%. Deze stijging is te danken aan de bezoekers van TRACKS (was maar zeven maanden online in 2014) en SCART (stijging met 79%). Het Scoremodel Digitale Duurzaamheid en de mobiele app CityQuest buiten beschouwing gelaten, resulteerde dit in totaal in 151.577 pageviews; in 2014 waren er dit er 143.183. Er is dus een stijging van bijna 6% in het aantal pageviews, terwijl het aantal unieke bezoekers met 28% stijgt. Dit betekent dat het aantal pageviews per unieke bezoeker daalt, van 3,66, in 2014 naar 3,03 in 2015. Het is moeilijk om zonder bijkomend onderzoek een uitspraak te doen over de exacte oorzaak hiervan, maar een mogelijke oorzaak zou de terugval in de aanmaak van nieuwe content kunnen zijn.

Disseminatie en communicatie

Een belangrijk aspect van de disseminatie en communicatie van PACKED vzw is haar online aanwezigheid (zie hierboven). Het gewone jaarlijkse ritme van 10 nieuwsbrieven met telkens 10 à 15 nieuwsbriefitems werd aangehouden. In 2015 was een nieuwsbrief een zomernieuwsbrief waarin vooral aandacht werd besteed aan PACKED-taken die normaal gezien meer achter de schermen blijven, zoals de loketvragen. We hebben 109 nieuwe abonnees geregistreerd in 2015; in 2014 waren dit er 11.² Opvallend is dat het aantal bijdragen die PACKED vzw levert aan publicaties van derden is blijven stijgen in 2015. Het grootste deel van deze bijdragen heeft betrekking op de afleveringen die PACKED vzw verzorgt voor de rubriek *Uitgepakt* in het tijdschrift *META* (VVBAD).

Financiën

De totale inkomsten van PACKED vzw bedragen in 2015 630.073,37 euro. Ze zijn 52.492 euro (7,7%) lager dan in 2014. Terwijl de structurele subsidies nagenoeg constant bleven, vormt de aanvullende financiering in 2015 opnieuw meer dan de helft van het totale PACKED-jaarbudget. De uitgaven van PACKED vzw bedroegen 546.420 euro. en zijn 142.379 euro lager dan in 2014 (20,7%). De personeelskosten bedroegen 83% van de totale kosten, in tegenstelling tot 69% in 2014.

---

² In 2015 hebben zich ook 58 abonnees uitgeschreven.

2. ENKELE CIJFERS TER VERGELIJKING

Hieronder volgt een overzicht van enkele meetbare indicatoren m.b.t. de werking van PACKED vzw. Een toelichting over de cijfers die betrekking hebben op 2015 vindt u verder in dit verslag. Een toelichting over de cijfers die betrekking hebben op voorgaande jaren vindt u in

- jaarverslag 2012:
http://www.packed.be/images/uploads/20130329_jaarverslag_2012_web_finaal.pdf
- jaarverslag 2013:
http://www.packed.be/images/uploads/20140403_jaarverslag_PACKED_2013_web.pdf
- jaarverslag 2014 :
http://www.packed.be/images/uploads/publications/20150723_jaarverslag_PACKED_2014_V2_DEEL1_beknopt_web.pdf
- http://www.packed.be/images/uploads/publications/20150723_jaarverslag_PACKED_2014_V2_DEEL2_uitgebreid_web.pdf

	2011	2012	2013	2014	2015
Organisatiestructuur					
<i>Bestuursorganen</i>					
aantal leden RvB aan einde jaar	6	6	4	6 (plus 1 expert als waarnemer)	6 (plus 1 expert als waarnemer)
aantal leden RvB vertrokken	/	0	2	geen	geen
aantal nieuwe leden RvB	/	0	0	2 (plus 1 expert als waarnemer)	geen
aantal bijeenkomsten RvB	5	4	4	4	5
aantal leden AV aan einde jaar	8 (waarvan 6 RvB-leden)	8 (waarvan 6 RvB-leden)	6 (waarvan 4 RvB-leden)	8 (waarvan 6 RvB-leden en 1 expert als waarnemer)	8 (waarvan 6 RvB-leden en 1 expert als waarnemer)
aantal bijeenkomsten AV	1	1	1	1	1
<i>Personeel</i>					
totaal aantal voltijdse equivalenten (VTE) ³	5 / 6,25	5 / 5,75	7 / 7,25	9 / 9,75	8,3 / 8,2
gemiddeld aantal voltijdse werknemers	4	4	5	8	7
gemiddeld aantal deeltijdse werknemers	3	2	3	2	2
aantal mannelijke voltijdse equivalenten ⁴	3 / 4,5	4 / 4,25	4 / 4,5	3 / 4	3,7 / 3,6
aantal vrouwelijke voltijdse equivalenten ⁵	2 / 1,75	1 / 1,5	3 / 2,75	6 / 5,75	4,6 / 4,6

³ Het eerste cijfer is het cijfer opgenomen in de sociale balans, maar dit cijfer strookt niet met de werkelijkheid. Het tweede cijfer is een eigen berekening.

⁴ Idem.

⁵ Idem.

aantal voltijdse equivalenten universitair onderwijs (master) ⁶	0 / 6,25	0 / 5,75	0 / 7,25	0 / 9,75	0 / 8,2
aantal gepresteerde uren voltijdse werknemers ⁷	7.737	7.782	10.062	12.905	11.126
aantal gepresteerde uren deeltijdse werknemers ⁸	2.415	1.957	1.868	3.352	2.449
totaal aantal gepresteerde uren ⁹	10.152	9.739	11.930	16.257	13.575
<i>aantal gezamenlijke personeelsvergaderingen</i>	5-tal	4-tal	8-tal	5-tal	8-tal
Activiteiten					
<i>projecten</i>					
lopende Europese projecten	3	2	3	3 (plus 2 afgelopen waarvan de administratieve afhandeling nog liep)	3 (plus 2 afgelopen waarvan de administratieve afhandeling nog liep)
nieuwe Europese project voorbereid	0	4	4	0	4
lopende projecten in Vlaanderen	4-tal	5-tal	10-tal	12-tal	15-tal
Ondersteuning					
<i>loketaanvragen</i>					
	20-tal	90-tal	95-tal	115-tal	150-tal
CEST¹⁰					
totaal aantal wijzigingen	8.486	1.363	1.357	1.403	1.115
aantal wijzigingen door PACKED-auteurs	8.486	1.363	1.315	1.197	997
aantal wijzigingen door externe auteurs	0	0	42	206	118
aantal gewijzigde pagina's	827	287	193	281	134
aantal bestanden opgeladen als bijlage	800	84	55	31	56
aantal PACKED-auteurs	7	7	5	7	6
aantal externe auteurs	0	4	4	5	9
aantal geactualiseerde of toegevoegde informatie over standaarden	2.525	71	42	0	0
aantal geactualiseerde of toegevoegde informatie over tools	836	44	4	0	0
aantal toegevoegde termen glossarium	158	1	4	13	0 ¹¹
aantal gewijzigde termen glossarium	0	15	43	156	16
aantal nieuwe gevalstudies gepubliceerd	0	8	5	5	2
aantal items CEST-blog	/	32	16	1	0
aantal herwerkte richtlijnen	15	10	2	3	2
TRACKS					
toegevoegde richtlijnen	/	/	/	17 ¹² (7)	0

⁶ Idem.

⁷ De sociale balans vermeldt een ander cijfer, maar dit cijfer strookt niet met de werkelijkheid.

⁸ Idem.

⁹ Idem.

¹⁰ De cijfers voor 2011 geven een vertekend beeld omdat de CEST-website in 2011 werd gecreëerd.

¹¹ Er werden geen nieuwe termen toegevoegd maar wel enkele tientallen termen herwerkt.

				maanden)	
toegevoegde tools	/	/	/	30 ¹³ (7 maanden)	4
toegevoegde praktijkvoorbeelden	/	/	/	12 ¹⁴ (7 maanden)	5
toegevoegde activiteiten	/	/	/	8 (3 maanden)	9
toegevoegde nieuwsberichten	/	/	/	18 (7 maanden)	25
SCART					
toegevoegde interviews ¹⁵	/	3	21	4	1
toegevoegde gevalstudies ¹⁶	/	4	12	1	1
toegevoegde artikels ¹⁷	/	3	10	1	1
Vorming					
<i>aantal door PACKED verzorgde vormingssessies</i>					
i.s.m. FARO	0	0	12	20	0
i.s.m. Heemkunde Vlaanderen	0	0	2	2	3 ¹⁸
i.s.m. Digitale Week	0	2	1	0	0
i.k.v. Open Cultuur Data	0	0	1	2	1
i.k.v. COMETA	0	1	0	0 ¹⁹	0
i.s.m. Graduaat Bibliotheekwezen en Documentaire Informatiekunde, SCVO Pestalozzi	0	2	0	0	0
i.s.m. IRO	0	2	0	0	0
i.s.m. Gebruikersgroep Auteursrecht	1	0	0	0	0
i.k.v. Archiefzorg Brusselse kunstinstellingen (i.s.m. AMVB)	/	/	/	2	0 ²⁰
i.k.v. ATHENAPlus	/	/	/	9 ²¹	9
i.k.v. Persistente identificatie	/	/	/	1	3
i.k.v. Erfgoedzorg in de kunstensector / TRACKS	0	0	0	0	5
i.s.m. VIAA	0	0	0	0	1
i.s.m. iMAL	0	0	0	0	1
Disseminatie / communicatie					
<i>Artikels bijgedragen aan externe publicaties</i>					

¹² Geschreven door een werkgroep die naast medewerkers van PACKED vzw bestaat uit medewerkers van Het Firmament, Resonant, CVAa, het Letterenhuis en AMVB

¹³ Waarvan er 20 werden geschreven door medewerkers van PACKED vzw en 10 door medewerkers van partnerorganisaties.

¹⁴ Waarvan er 9 werden geschreven door medewerkers van PACKED vzw en 3 door medewerkers van partnerorganisaties.

¹⁵ Voor 2012 en 2013 geeft dit een vertekend beeld omdat een aantal bijdragen afkomstig zijn van de oude PACKED-website.

¹⁶ Voor 2012 en 2013 geeft dit een vertekend beeld omdat een aantal bijdragen afkomstig zijn van de oude PACKED-website.

¹⁷ Voor 2012 en 2013 geeft dit een vertekend beeld omdat een aantal bijdragen afkomstig zijn van de oude PACKED-website.

¹⁸ Het gaat om twee verschillende sessies, waarvan er één werd ontdekt.

¹⁹ Deze zitten voor 2014 vervat in de vormingsactiviteiten i.s.m. FARO.

²⁰ Dit werd door ondervoorzien omstandigheden bij AMVB uitgesteld.

²¹ Slechts één van deze vormingen vond plaats in België (Brussel), de andere acht vonden plaats elders in Europa (Stockholm, Boedapest, Torunn, Vilnius, Boekarest, Zagreb, Girona, en Athene). Hiernaast werden ook plaatsbezoeken gebracht aan STAM Gent en M Leuven.

	aantal	3	3	11	15	14
<i>Nieuwsbrieven</i>						
	aantal	11	10	10	10	10
	aantal items	120	140	150	150	129
<i>Websites</i>						
	www.packed.be: unieke bezoekers	9.032	9.390	8.634	9.561	8.341
	www.packed.be: pageviews	48.093	35.925	31.575	31.541	27.279
	www.projectcest.be: unieke bezoekers	2.164 (5 maanden)	7.051	8.274	8.988	9.646
	www.projectcest.be: pageviews	51.636 (5 maanden)	54.299	59.172	46.730	44.779
	www.projectracks.be: unieke bezoekers	/	/	/	2.585 (7 maanden)	10.070
	www.projectracks.be: pageviews	/	/	/	23.017 (7 maanden)	32.350
	www.scart.be: unieke bezoekers	/	1.105 (2 maanden)	4.252	5.571	9.947
	www.scart.be: pageviews	/	4.457 (2 maanden)	29.611	25.063	34.160
	www.dca-project.be: unieke bezoekers	/	5.618	6.225	5.021	4.611
	www.dca-project.be: pageviews	/	17.480	19.781	11.397	9.865
	www.opencultuurdata.be: unieke bezoekers	/	/	2.252 (9 maanden)	1.958	1.817
	www.opencultuurdata.be: pageviews	/	/	11.743 (9 maanden)	5.435	3.144
	www.scoremodel.be: unieke bezoekers	/	/	1.289 (9 maanden)	2.455	5.416
	www.scoremodel.be: geregistreerde gebruikers	/	/	120 (9 maanden)	33	64
	www.scoremodel.be: anonieme rapporten	/	/	281 (9 maanden)	176	147
	www.cityquest.be: geregistreeerde gebruikers	/	/	/	/	172
	www.cityquest.be: aantal aangemaakte quests	/	/	/	/	238
Financies						
<i>inkomsten</i>						
	werkingssubsidie	197.726 euro	257.687 euro	286.650 euro	288.656 euro	274.396 euro
	andere inkomsten	223.178 euro	161.393 euro	253.564 euro	393.909 euro	355.627 euro
	totale inkomsten	420.904 euro	419.080 euro	540.214 euro	682.565 euro	630.023 euro
<i>uitgaven</i>						
	loonkosten	295.804 euro	323.794 euro	397.730 euro	527.716 euro	467.658 euro

andere kosten	109.218 euro	75.590 euro	83.003 euro	148.615 euro	96.762 euro
totale uitgaven	405.022 euro	399.384 euro	480.733 euro	676.331 euro	564.420 euro
<i>resultaat</i>					
resultaat van het boekjaar	17.894 euro	20.702 euro	60.650 euro	- 6.234 euro	65.603 euro
(gecumuleerd) over te dragen resultaat	33.161 euro	53.862 euro	114.512 euro	108.277 euro	173.880 euro

3. CONCLUSIE

3.1. Inhoudelijke doelstellingen bereikt

2015 was het vierde werkingsjaar van de decretale periode 2012-2016 die nu verlengd wordt tot en met 2018. Globaal genomen was er in 2015 een verdere toename van de activiteiten van PACKED vzw; de verschillende operationele doelstellingen die worden vermeld in de beheersovereenkomst en het actieplan 2015 worden ruimschoots afgedekt door deze activiteiten.

3.2. Inkrimping personeelsploeg

Net als de voorbije jaren getuigen de gegevens in dit jaarverslag enerzijds van een sterke ambitie en anderzijds van een goed beheer. Terwijl de werking van PACKED vzw in het verleden jaar na jaar verder werden uitgebreid, is ze in 2015 echter noodgedwongen voor het eerst ingekrompen. Dit is in grote mate het resultaat van de overgang van twee personeelsleden van PACKED vzw naar VIAA. Verder hebben we de aanwerving van een extra personeelslid (ter vervanging van Henk Vanstappen die in het najaar van 2014 vertrok) niet doorgevoerd. De reden is hiervoor is van financiële aard. Het was in 2015 bijzonder moeilijk om het budget voor 2016 rond te krijgen (dit was ook reeds in 2014 het geval voor 2015).

Het actieplan 2016 is uiteindelijk bij de Vlaamse overheid ingediend met een te verwachten negatief resultaat van 146.564 euro. Er waren wel enkele mondelinge toezeggingen van de Vlaamse overheid voor (een voortzetting van) aanvullende financiering, maar hiervoor bestonden bij de opmaak van het actieplan 2016 nog geen formele, schriftelijke overeenkomsten. Ook bij de opmaak van dit Jaarverslag 2015 zijn deze overeenkomsten nog niet volledig rond. Omdat de decretale periode is verlengd tot en met 2018 en de onzekerheid over aanvullende financiering voor 2017 en 2018 zelfs nog groter is dan voor 2016 (door het mogelijke wegvallen van Europese subsidies en matching funds van de Vlaamse overheid), zijn we in 2015 nog meer dan voordien zeer voorzichtig geweest bij de besteding van onze financiële middelen.

Deze voorzichtigheid heeft dus voor het eerst geresulteerd in de inkrimping van de personeelsbezetting van PACKED vzw. Desondanks hebben we geprobeerd om zoals voorheen zoveel mogelijk te voldoen aan de noden in ons werkveld (het cultureel-erfgoedveld én het kunstenveld). Hierin zijn we ook geslaagd. Het aantal beantwoorde loketvragen, publicaties en het aantal vormingsactiviteiten is zelfs gestegen.

3.3. Toenemende druk

De groei van PACKED vzw is nooit een doel op zich geweest, maar is noodzakelijk om tegemoet te komen aan het stijgende aantal loketvragen, projectvoorstellen, uitnodigingen, ... In 2015 kwam de organisatie en het team onder druk te staan van de groeiende vraag in een situatie waarin uitbreiding (en zelfs behoud) van de ploeg financieel onmogelijk is. Dat dit onuitwisbare gevolgen heeft, blijkt duidelijk uit de verdere daling van de nieuwe content die we hebben kunnen publiceren op de eigen online platformen als CEST, TRACKS en SCART. Ongetwijfeld heeft dit nu (en in de toekomst) ook gevolgen voor het aantal bezoekers en pageviews. Doordat TRACKS in 2014 slechts zeven maanden online was en een stijgende interesse in SCART (mogelijk onder invloed van TRACKS), wordt dit

gedeeltelijk gemaskeerd in de cijfers van 2015. Het duidelijkst is de negatieve evolutie m.b.t. tot CEST, dat onderdeel is van het hart van onze organisatie. Men merkt de druk ook in het aantal CEST-gerelateerde projecten (voor onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten, zonder externe deadlines of andere verplichtingen) die in 2015 niet of slechts gedeeltelijk zijn uitgevoerd. Het op peil houden van de personeelsbezetting is voor een expertisecentrum cruciaal om de opgebouwde inhoudelijke expertise te behouden en te actualiseren. Als dit, zoals in 2015 het geval was, niet kan, wordt de organisatie in haar kern getroffen – zeker als er door de complexere financiering tegelijkertijd noodgedwongen moet geïnvesteerd worden in de zakelijke omkadering.

3.4. Gezond financieel beheer.

Ondanks de sterke groei en het toenemende aandeel van de (onzekere) aanvullende financiering (o.a. uit Europese projecten) blijft PACKED vzw erin slagen om een succesvol beheer te voeren. De financiële situatie blijft gezond. Uit het positieve resultaat voor het boekjaar 2015 mag echter niet worden afgeleid dat PACKED vzw budgettair meer vet op het been heeft dan we verklaren in al onze recente financiële toelichtingen. Dit positieve resultaat is, naast een paar kleinere meevallers, immers grosso modo te wijten aan twee inkomstenposten, die niet structureel zijn en dus geen gunstige factoren op langere termijn vormen.

- 1) een uitzonderlijke inkomstenpost is het saldo van de structurele werkingssubsidie voor 2014 (zie de rekening 740101, bedrag 27.246,80 euro), dat de jaarrekening van 2015 eigenlijk een beetje vertekent. Op vraag van de Vlaamse overheid werden in 2015 de voorschotten en het saldo van de structurele subsidie anders geboekt dan sinds 2012 het geval was. Dit heeft een positief effect op het jaarresultaat, maar dit is maar eenmalig.
- 2) Een voorziening voor uitzonderlijke kosten van 36.150 euro als btw-regularisatie, werd niet opgevraagd door btw-administratie.

Daarnaast waren er verschuivingen in beide richtingen (meer- en minder verworven inkomsten) in de Europese projectsubsidies en bijhorende matching funds van de Vlaamse overheid, waarbij het totaal van de aanvullende financiering wel hoger was dan voorzien.

3.5. Onzekere financiële toekomst

De verlenging van het huidige decreet biedt PACKED vzw zekerheid over structurele middelen voor de komende drie jaar. Dit is positief, maar de belangrijke keerzijde is dat dit bedrag aan structurele werkingmiddelen minder dan de helft bedraagt van het totale PACKED-budget. In 2015 was het aandeel van de aanvullende financiering dus met 57% opnieuw groter dan de structurele middelen (43%). Vertaald naar de personeelsbezetting zijn met andere woorden slechts iets minder dan 4 van de 8,2 VTE's betaalbaar/houdbaar met 'zekere' structurele middelen.

De gecumuleerde reserve kan niet gebruikt worden om de nochtans prangende nood aan een bijkomend inhoudelijk medewerker in te vullen. Zonder meer duidelijkheid over aanvullende middelen in 2017 en 2018, moeten wij als goed beheerder deze reserve aanhouden om bij dalende 'andere inkomsten' toch de huidige werking te kunnen consolideren, en de brug te kunnen slaan naar 2019, met een nieuw beleidsplan en nieuwe kansen. De afhankelijkheid van o.a. onzekere middelen E-cultuur en Europese projectsubsidies, dwingt ons tot een voorzichtige houding, terwijl de toenemende vraag aan ondersteuning en het onderhoud en actualisering van onze online platformen eigenlijk toch de aanwerving van een inhoudelijk medewerker vereist.

PACKED vzw zit dus door de verlenging van de subsidieperiode tot en met 2018 en de steeds complexere (en onzekere) aanvullende financiering in een financieel lastige positie. Enerzijds lijkt er een riante reserve te zijn opgebouwd (die zelfs groter is dan wat kan worden overgedragen naar een volgende subsidieperiode). Anderzijds kan deze reserve niet worden aangesproken om de personeelsploeg te versterken die door de gegroeide verwachtingen steeds meer onder druk komt te staan. De reden hiervoor is dat deze reserve nodig zal zijn wanneer er geen zekerheid komt over de nodige aanvullende financiering voor 2016, 2017 en 2018. Toch zal deze reserve niet volstaan om zelfs met het huidige omvang van de personeelsploeg het einde van 2018 te halen als er niet voldoende aanvullende financiering komt.

3.6. Noodzaak aan een digitale strategie en infrastructuur

Terwijl PACKED vzw in 2011 als expertisecentrum digitaal erfgoed is gestart met voornamelijk aandacht voor de processen van het creëren, beschrijven, bewaren, online toegankelijk maken en uitwisselen van digitaal erfgoed, hebben we sinds 2012 gemerkt dat we hieraan ook het ontwikkelen van een digitale strategie of beleid (zowel op organisatieniveau als op landelijk niveau) en het hergebruik van digitaal erfgoed moeten toevoegen.

Het ontwikkelen van een digitale strategie of beleid hebben we voorlopig nog meer op overkoepelend niveau gedaan dan op organisatieniveau. We hebben onze bijdrage op dit vlak geleverd in het kader van o.a. de werkzaamheden aan de *Conceptnota cultureel erfgoed* en *Digital Flanders*, een plan om samen met LIBIS en VIAA te komen tot een genetwerkte, gedeelde digitale infrastructuur voor cultureel erfgoed in Vlaanderen en Brussel. PACKED-coördinator Rony Vissers is eveneens lid van de Taaluniecommissie Digitaal Erfgoed. Op organisatieniveau hebben we vooral in de museumsector geprobeerd bij te dragen aan de ontwikkeling van een digitale strategie of beleid. We hebben dit gedaan door o.a. de samenwerking met VKC, CAHF en hun partnerinstellingen voort te zetten. Aan het hergebruik van digitaal erfgoed hebben we een bijdrage geleverd door o.a. het project *Linked Open Data publicatie met Wikidata* en de Europese projecten *ATHENAPlus* en *EuropeanaSpace*.

Dat zowel de kunsten- als de cultureel-erfgoedsector de weg vinden naar PACKED vzw als expertisecentrum digitaal erfgoed is een goede zaak. Net als de voorbije jaren willen we dit beknopt verslag afsluiten met te stellen dat het vergroten van de expertise bij o.a. de collectiebeherende instellingen en de archiefvormers de beste garantie blijft om de digitaliseringskwaliteit en de digitale duurzaamheid te verbeteren. De expertise van PACKED vzw speelt een belangrijke rol, maar tegelijkertijd moet het duidelijk zijn dat de aanwezigheid van expertise bij PACKED vzw nooit een reden kan zijn om de expertise erbuiten niet te vergroten. Wanneer er door bepaalde segmenten van de cultuursector zelf niet meer wordt geïnvesteerd in de eigen expertiseopbouw zal dit blijven resulteren in de investering van digitaliseringsmiddelen die niet optimaal renderen en zal het moeilijk blijven voor PACKED vzw om als expertisecentrum op een efficiënte manier aan dienstverlening te doen. Naast de investering in expertise bij de collectiebeherende instellingen en archiefvormers dient er ook een investering komen in een digitale infrastructuur. De kosten hiervoor zijn collectiebeherende instellingen en archiefvormers zo hoog dat het enkel mogelijk is om dit overkoepelend aan te pakken. Zonder een dergelijke (gedeelde) infrastructuur zal de expertise die de afgelopen jaren bij PACKED vzw (en een aantal collectiebeherende instellingen en archiefvormers) is opgebouwd nooit optimaal renderen.